

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos
Tekijä-Författare-Author Jaari, Aini		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Itsetunto, elämänhallinta ja arvot - Korrelatiivinen tutkimus Morris Rosenbergin itsetuntokäsitteen taustasta suomalaisilla työkäisillä		
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia		
Työn laji-Arbetets art-Level Väitöskirja	Aika-Datum-Month and year 2004-01-17	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää M. Rosenbergin (1965) mittarilla arvioidun globaalien itsetunnon taustatekijöitä suomalaisilla työkäisillä miehillä ja naisilla. Tutkimuksessa tarkasteltiin itsetunnon yhteyksiä 1) elämänhallintaan (Antonovsky 1979) ja koettuihin kompetenssiin 2) machiavellismiin (Mach IV) ja 3) henkilökohtaisiin arvoihin, joita mitattiin Schwartzin (2001) Portraits-mittarilla, täydennettynä työ- ja henkisyysarvoilla. Tutkimuksessa vertailtiin opiskelevien ja työelämässä olevien nuorten aikuisten itsetuntoa Eaglyn (1987) sukupuolierojen rooliteoriaan nojautuen.</p> <p>Tutkimusotos koostui kahdesta kyselylomakkeen kerätyistä aineistosta: vuonna 1995 kerätty aineisto (N = 368) sekä vuonna 2001 kerätty aineisto (N = 1283). Keskeisinä taustamuuttujina olivat sukupuoli, ikä, koulutus sekä ammatti- ja toimialaryhmät. Aineistoa tarkasteltiin myös palkansaajien, eri toimialojen yrittäjien sekä maatalousalan yrittäjien ryhmissä.</p> <p>Tulosten mukaan sukupuolella eikä myöskään iällä ollut yhteyttä itsetunnon vahvuuteen. Sen sijaan, mitä enemmän henkilöllä oli koulutusta, sen parempi oli hänen itsetuntonsa. Kaikille yhteiseksi heikon itsetunnon selittäjiksi nousivat heikko elämänhallinta sekä machiavellistinen kyynisyys. Molemmat liittyvät heikkoon sosiaaliseen integraatioon yhteiskunnassa. Kyynisyys oli vahvinta alle 31-vuotiailla heikosti koulutetuilla miehillä ja naisilla sekä myös maatalousalan yrittäjillä. Opiskelevilla nuorilla oli elämänhallinnan ongelmia enemmän kuin työelämässä olevilla nuorilla aikuisilla. Hyvin koulutetuilla yrittäjillä oli suurimmat itsetuntopisteet, kun taas maatalousalan yrittäjillä itsetunto oli heikoin. Osa maanviljelijäväestöstä kokee itsensä petetyksi ja syrjäytyneeksi suomalaisessa yhteiskunnassa, mikä osin lisää maanviljelijän heikkoa itsetuntoa, kyynistä asennoitumista ja eräänlaista arvostiriitaa.</p> <p>Vaikka naiset tämän tutkimuksen mukaan olivat sosiaalisempia ja empaattisempia kuin miehet, ovat sukupuolten väliset roolierot työelämässä kaventuneet. Kummallakin sukupuolella työelämän roolit muovautuvat yhteisössä vallitsevien normien, odotusten ja vaatimusten mukaisesti. Sekä miehille että naisille kyvykyys ja onnistumisen tunne työelämässä nousi erittäin tärkeäksi itsetunnon korrelaatiksi. Työ on tärkeä sosiaalisen integroitumisen väylä yhteiskuntaan ja työllä on positiivinen merkitys yksilön omanarvontunnon. Tämän tutkimuksen mukaan suomalaisten työelämässä mukana olevien miesten ja erityisesti naisten itsetunto näyttää rakentuvan henkilökohtaisen tiedollisen, taidollisen ja sosiaalisen kompetenssin tunteesta sekä yksilökeskeisestä, itsensä korostamiseen liittyvästä arvopohjasta käsin. Tutkimuksen tulokset ovat myös samansuuntaisia Morris Rosenbergin näkemysten kanssa, joiden mukaan heikot ongelmalliset ihmissuhteet (henkilöiden välinen integraatio) sekä heikko institutionaalinen ja normisidonnainen käyttäytyminen ovat tyypillisiä henkilöille, joilla on alhainen itsetunto.</p>		
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>itsetunto - elämänhallinta - sukupuolierot</p> <p>arvot - sosiaaliset roolit</p> <p>machiavellismi</p> <p>Rosenberg, Morris</p>		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
<p>Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information</p> <p>Vastaväittäjä: dos. Markku Verkasalo; kustos: prof. Klaus Helkama</p>		